

Н. І. Бояріна

Касімовський вік і ярус

КАСІМОВСЬКИЙ ВІК І ЯРУС (за назвою м. Касімов Рязан. обл., РФ) – ранній вік пізньої епохи кам'яновугільного періоду та відклади, що утворилися в той час. Касімов. ярус (К. я.) – нижній ярус верх. відділу пенсильван. підсистеми кам'яновугіл. системи Міжнар. стратиграф. шкали. Встановлений 1926 О. Івановим у розрізах Підмосков'я як тегуліфер. горизонт, 1947 названий Б. Даньшиним касімовським, 1949 переведений у ранг «ярусу». Нині відслонення, прийняте стратотипом ярусу, не існує, тому неостратотипом визначено розріз кар'єру Афанасієво на околиці м. Воскресенськ Моск. обл. К. я. уміщує геол. формування, що лежать на гірських породах моск. ярусу серед. відділу та перекриваються гжел. ярусом верх. відділу кам'яновугіл. системи. За результатами новіт. дослідж. міжнар. робочих груп, створених у рамках Міжнар. комісії зі стратиграфії Міжнар. спілки геол. наук, в якості біомаркера нижньої границі К. я. запропоновано вид конодонтів *Idiognathodus sagittalis* Kozitskaya, а для покрівлі, тобто нижньої границі гжел. ярусу, – *Idiognathodus simulator* Ellison. В Україні касімов. відклади поширені у Донбасі та Дніпров.-Донец. западині, відносяться до торец. регіоярусу в складі картанас. і світланів. горизонтів. Вони представлені верх. частиною ісаєвської та нижньою частиною авіловської світ, які складені сірими аргілітами, алевролітами, пісковиками з проверстками вапняків і невеликими проверстками вугілля неробочої потужності. Товщина цих відкладів до 700 м. У вапняках К. я. виявлені відповідні комплекси форамініфер, брахіопод, пелеципод, конодонтів. Початок касімов. віку відзначений вимиранням домінант середньокам'яновугіл. боліт плауноподібних роду *Lepidodendron* Sternberg і багатьох середньокам'яновугіл. птеридоспермів, які заселяли примор. низовину. Гірські породи К. я. у місцевостях, де вони знаходяться близько до поверхні, представляють інтерес лише як буд. матеріал місц. значення. Див. також [Кам'яновугільний період і кам'яновугільна система](#) та *Палеозойська ера і група*.

Рекомендована література

1. Іванов А. П. Средне- и верхнекаменноугольные отложения Московской губернии // Бюл. Моск. об-ва испытателей природы. Отд. геол. 1926. Т. 4, вып. 1–2;
2. Даньшин Б. М. Геологическое строение и полезные ископаемые Москвы и ее окрестностей. Москва, 1947;

3. Стратиграфия УССР. Т. 5. Карбон. К., 1969;
4. Геологическая история территории Украины. Палеозой. К., 1993;
5. Махлина М. Х., Алексеев А. С., Горева Н. В., Исакова Т. Н., Друцкой С. Н. Средний карбон Московской синеклизы (южная часть). Т. 1. Стратиграфия. Москва, 2001;
6. E. Villa. Report of the Task Group to establish the Moscovian–Kasimovian and Kasimovian–Gzhelian boundaries // Newsletter on Carboniferous Stratigraphy. 2006. Vol. 24;
7. Полетаєв В. І., Вдовенко М. В., Щоголев О. К., Бояріна Н. І., Макаров І. А. Стратотипи регіональних стратиграфічних підрозділів карбону і нижньої пермі Доно-Дніпровського прогину. К., 2011.

Бібліографічний опис:

Касімовський вік і ярус / Н. І. Бояріна // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-10240>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).